

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

II. SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

17 Nisan 2025

Isparta

ISBN: 978-605-9454-75-9

II. SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI **GENEL DEĞERLENDİRMESİ**

Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) ve Kamu Yönetimi (KY) eğitimi üzerine Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nce 2015 ve 2025 yıllarında iki ayrı çalıştay düzenlenmiştir. Bu çalıştaylarda; bölümlerin lisans ve lisansüstü eğitim süreçleri, müfredatları, bölüm yapıları, eğitim ve öğretim yöntemleri ile istihdam edilebilirlik, kalite ve uluslararasılaşma gibi konular farklı oturumlarda tartışılmıştır. Özet raporları yayınlanan bu iki çalıştayın ve yine Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü tarafından 2025 yılında ilki düzenlenen SBKY Eğitimi Öğrenci Çalıştayının çıktılarının kısa özetleri ve karşılaştırmalı bir değerlendirmesi aşağıda sunulmuştur.

2015 yılında yapılan ilk Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayında, alanın ve lisans eğitiminin hızlı bir dönüşüm içinde olduğu, bölüm, öğretim üyesi ve öğrenci sayılarının arttığı, lisans programlarının ve derslerinin çeşitlendiği ve bölüm adı olarak "Kamu Yönetimi" yerine "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" isminin yaygınlaştığı saptaması yapılmıştır. Yaşanan ulusal ve uluslararası toplumsal, ekonomik, siyasal ve yönetsel değişimler, sektörel gelişmeler ile artan ve çeşitlenen öğrenci talep ve ihtiyaçları ile istihdam edilebilirlik kaygıları ve gereksinimleri dikkate alınarak lisans ders müfredatlarının güncellenmesi gereği dile getirilmiştir. Bu bağlamda gönüllü stajın teşvik edilmesi, mezunlarla iletişimin güçlendirilmesi, ders kitaplarının ve açık ders materyallerinin sayı ve kalitesinin artırılması önerilmiştir. Zorunlu derslerde alanda genel uzlaşının yanı sıra seçimlik derslerde çeşitliliğin korunması gereği ortaya konmuştur. Zorunlu derslerin ağırlıkla ilk iki yıl, seçimliklerin ise sonraki yıllarda yoğunlaşmasının daha uygun olacağı belirtilmiştir. Bölümlerin temel derslerde benzeşirken, seçimlik dersler temelince ekolleşebileceği dile getirilmiştir. Bu çalıştayda lisans düzeyinde bir kariyer planlaması dersinin gerekli ve yararlı olacağı dile getirilmiştir.

Siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümleri, anabilim dalları ve programları ile yer aldıkları

rı fakültelerin daha interdisipliner çalışmalara ve eğitime yönelmelerinin yararlı olacağı ifade edilmiştir. "Kamu politikası", "kent, çevre ve yerel yönetim politikası" gibi yeni anabilim dalları oluşturulabileceğine dikkat çekilmiştir. Öğrenci sayılarının fazlalığının kaliteyi düşürdüğü ve %30 İngilizce eğitim verme uygulamasının verimsiz olduğu belirtilmiştir. İsteğe bağlı hazırlık sınıfı uygulamasının ve öğrenci kontenjanlarının düşürülmesinin yararlı olabileceği dile getirilmiştir. Uzaktan öğretimin yaygınlaştığı ve bu öğretim türünün yükseköğretime talebi karşılama, esneklik ve ek kaynak sağlama gibi avantajları da olacağı belirtilmiştir. Yaz okulu derslerinin uzaktan verilebileceği ya da alınabileceği önerilmiştir.

3 saatlik derslerin verimsizliğinin aşılabilmesi için 2+1 veya online+etkileşimli ders işleme modelleri önerilmiştir. Derslerde yenilikçi yöntemlerin (video, film vb.) ve dijital teknolojilerinin kullanılması ihtiyacı dile getirilmiştir. Derslerin öğrencilerin de katılım gösterdiği ve sorumluluk üstlendiği, araştırma temelli ve etkileşimli bir şekilde yürütülmesinin yararlı olacağı ama bunun da kontenjanların düşürülmesine paralel gerçekleştirilebileceğine dikkat çekilmiştir. Bölümlerin akredite olma süreçlerine önem ve hız vermesi gereği ile çift anadal ve yandal uygulamaları ve Erasmus değişim programının faydaları belirtilmiştir.

Lisansüstü eğitim ve ders müfredatları üzerine yapılan oturumda; tezli, tezsiz ve uzaktan yüksek lisans müfredatlarının farklılaşması gerektiği, özellikle çalışan profesyonellere yönelik tezsiz ve uzaktan yüksek lisans programlarına ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Genel olarak lisansüstü eğitimde araştırma yöntemleri dersinin zorunlu olmasının bir ihtiyaç olduğu ve farklı disiplinlerden gelen öğrencilere bilimsel hazırlık ve intibak dersleri verilmesi gerektiği dile getirilmiştir. Lisansüstü eğitimde yabancı dil öğrenmenin teşvik edilmesi, alan araştırmasına dayalı tez çalışmalarına öncelik verilmesi, öğretim üyesi eksikliği sorununun giderilmesi, yüksek kontenjanların azaltılması, lisansüstü eğitime girişlerde mezuniyet ortalamasının ağırlığının artırılması, mülakatların nesnelleştirilmesi, öğrenci memnuniyetinin ölçülmesi,

tez izleme komitelerinin işlevselleştirilmesi ve tezlerden yayın yapma zorunluluğu getirilmesi gereği vurgulanmıştır. Lisansüstü öğrenci alımının projelerle ilişkilendirilmesine olanak tanınması da istenmiştir.

2025 yılında ikincisi yapılan çalıştayda, beş ayrı oturumda Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) eğitimi ve ders müfredatları, bölüm yapıları ve eğitim-öğretim yöntemleri, sektörlerle ilişkiler ile istihdam edilebilirlik, kalite, akreditasyon ve uluslararasılaşma konuları ele alınmıştır. Bu çalıştayda lisans programlarının mevcut temel derslerinin güncelliğini yitirdiği; göç, afet yönetimi, iklim değişikliği, veri analizi, dijital kamu yönetimi ve yapay zekâ gibi çağdaş sorun ve konulara odaklanan derslerin zorunlu hale getirilmesinin yanı sıra, siyaset psikolojisi ve kamu politikası analizi gibi derslerin de bu zorunlu dersler listesine eklenmesi gereği dile getirilmiştir.

Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve özel sektörle iş birliği yapılarak staj alanlarının ve uygulamasının genişletilmesine ve hatta zorunlu hale getirilmesine, iş başı eğitimi modellerinin yaygınlaştırılmasına ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Lisans ve lisans üstü düzeyde araştırmanın teşvik edilmesi ve mentorluk sağlanması önerilmiştir. KPSS sınavına yönelik taleplerin de göz önüne alınarak müfredatın belirlenmesi; bilimsel kimlik ve düşünsel derinlik korunarak dengeli bir yaklaşım sergilenmesi gereği belirtilmiştir. Nitelikli ve güncel Türkçe/İngilizce kaynak eksikliğinin ciddi bir sorun olduğu ve kaliteli ders kitabı üretiminin teşvik edilmesi ve açık kaynak platformlarının yaygınlaştırılması gereğine dikkat çekilmiştir. Öğrencilerin daha kolay, dijital ve eğlenceli öğrenmeyi tercih ettikleri bu nedenle eğitim-öğretim tarzının etkileşimli olması ve yenilikçi tekniklere dayanması gerektiği belirtilmiştir. Yabancı öğrenci kontenjanlarında önemli artış olduğu, bunun dil yeterliliği ve uyum sorunları yarattığı belirtilmiştir. Bu tür yabancı öğrenciler için hazırlık programlarının güçlendirilmesi, uyum derslerinin zorunlu olması, kontenjanların nitelik dikkate alınarak planlanması gerektiği önerilmiştir.

Lisansüstü eğitime ilgi ve talebin pandemi,

ekonomik koşullar ve akademisyenliğin azalan cazibesi gibi nedenlerle çok düştüğü ifade edilmiştir. Lisansüstü eğitimde akademik derinlik, araştırma odaklılık ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine ve uluslararası standartlara uyum sağlanmasına odaklanılmasının önemi belirtilmiştir. Müfredatlara disiplinlerarası, uygulamaya dönük, sektörel ihtiyaçlara ve yeni nesil becerilere odaklanan derslerin entegre edilmesi önerilmiştir. Yapılandırılmış, takip edilebilir ve rehberlik eden bir danışmanlık sisteminin kurulması gereği belirtilmiştir. Öğrencilerin araştırmaya yönlendirilmesi ve yayın yapmalarının desteklenmesi gereği dile getirilmiştir. Tez izleme süreçlerinin sistematik, izlenebilir ve geri bildirim odaklı olmasının ve tez izleme komitelerinin etkin çalışmasının önemi belirtilmiştir. Çift anadal ve yandal uygulamasının, araştırma projelerine ek desteklerin, burs olanaklarının, değişim programlarının ve ortak programların yaygınlaştırılmasının gerekliliği dile getirilmiştir.

Vakıf ve devlet üniversitelerinin bazı konularda ayrıştığı ve vakıf üniversitelerinin esneklik, sektörlerle ilişkiler ve staj gibi konularda avantajlı oldukları; ancak devlet üniversitelerinin akademik derinlikte daha başarılı ve elverişli oldukları dile getirilmiştir. Genel olarak öğrencilerin dikkat süresinin azaldığı, teorik eğitime ilgilerinin düştüğü, pragmatik hedeflere yöneldikleri belirtilerek, onların aktif katılımını teşvik eden yöntemlere ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Bu amaçla interaktif sunumlar, oyunlaştırma, dijital araçlar, saha çalışmaları, görsel destekli içerikler önerilmiştir. SBKY'ye özgü öğrenci topluluklarının ya da kulüplerinin desteklenmesinin yararlı olacağı ifade edilmiştir. Yabancı dil eğitiminde hazırlık sınıfının zorunlu olmasının ve müfredatın bir kısmının İngilizce olmasının yararlı olacağı belirtilmiştir. Yaz okullarının teorik eğitimden çok staj ve sosyal sorumluluk projeleriyle değerlendirilmesi önerilmiştir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü mezunlarının farklı sektörlerde (eğitim, sağlık, sosyal hizmetler) daha aktif rol alması ve istihdam alanlarının çeşitlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunun için müfredatların esnek, yenilikçi ve sektörel ihtiyaçlara duyarlı olması

ve güncel içeriklerle geliştirilmesi önerilmiştir. Teorik bilgi ile mesleki hazırlık arasında denge kurulması; seçmeli derslere sınavlara yönelik içerikler eklenmesi, staj uygulamasının genişletilerek zorunlu hale getirilmesi, kariyer günleri düzenlenmesi ve kariyer konusunda öğrencilere sistematik danışmanlık sunulması gereği belirtilmiştir. Benzer şekilde öğrencilerin sosyal, kültürel ve gönüllülük faaliyetlerini belgeleyen “sosyal transkript” uygulamasının yaygınlaştırılarak staj uygulamaları ile bütünleştirilmesi önerilmiştir. Bu bağlamda sürdürülebilir kurumsal iş birliği protokolleri yapılmasının yararlı olacağı ifade edilmiştir. Bunun yanında, öğrencilere tamamlayıcı mikro beceriler kazandırılması için, proje yönetimi, girişimcilik, veri analizi, bütçe/finans okuryazarlığı, dijital içerik üretimi gibi alanlarda sertifikasyon programları sunulmasının gerekliliği dile getirilmiştir. Dijitalleşme, sürdürülebilir kalkınma, kriz yönetimi ve simülasyon gibi uygulamalı derslerin müfredata dahil edilerek mezunların farklı alanlarda istihdam edilebilirliğinin artırılması önerilmiştir.

Kalite ve akreditasyona daha fazla odaklanarak azalan kontenjanlarla birlikte eğitimde kaliteyi artırmaya önem vermenin yararlı olduğuna dikkat çekilmiştir. Kalitenin teknik bir ölçme sürecinin ötesinde “iş iyi yapma” felsefesiyle ve katılımcı kurumsal öğrenme ve aidiyet temelinde ele alınması gerekliliğinin altı çizilmiştir. Sadece kanıt üretmeyi önceleyen değil, öğrenci hizmetlerini, katılımcı süreçleri, kalite kültürünü ve akademik danışmanlığı geliştirmeye yönelik kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Alanda kalite konusunda yayın, uluslararası tanınırlığı yüksek dergi, kaliteli Q1-Q2 yayın eksikliği ve sıralamalarda geri kalma sorunları olduğunun altı çizilmiştir. Uluslararasılaşmada sadece yabancı öğrenci sayısı artışına odaklanılmayıp Türkçe dil yeterliliği ve akademik niteliğin gözetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kısacası, SBKY eğitiminin genel olarak çağdaş eğitim standartlarına uygun yürütülmekte olsa da ders müfredatlarının ve içeriklerinin güncellenmesi, uygulama temelli öğrenme ve kalite güvence mekanizmalarında iyileştirmelerin gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Disiplinlerarası, araştır-

macılığı, analitik ve eleştirel düşünmeyi teşvik eden, sahayla bütünleşik, toplumsal dinamiklere ve akademik gelişmelere uyumlu bir eğitim anlayışının yaygınlaştırmasının yararlı olacağı vurgulanmıştır. SBKY eğitiminin yerel ve ulusal bağlamdan kopmadan, evrensel standartlara ulaşmasının hedeflenmesi önerilmiştir.

17 Nisan 2025 tarihinde ikincisi düzenlenen SBKY Eğitimi Çalıştayından önce 25 Mart 2025 tarihinde çevrimiçi olarak, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü tarafından Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) Eğitimi Öğrenci Çalıştayı düzenlenmiştir. Bu çalıştay; SBKY alanında eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerinin, lisans ve lisansüstü eğitim süreçlerine yönelik deneyimlerini paylaşımları, sorunlarını ve çözüm önerilerini dile getirmeleri için bir platform olarak işlev görmüştür. Böylece, öğrencilerin içinde yer aldıkları SBKY eğitim süreçlerine dair düşünce, değerlendirme ve çözüm önerileri saptanarak, ikincisi düzenlenen SBKY Eğitimi Çalıştayı için veri sağlamaları, SBKY eğitiminin geliştirilmesine ve disiplinin geleceğinin şekillendirilmesine katkı sunmaları hedeflenmiştir.

Öğrenciler, mevcut müfredatın temel dersler açısından yeterli olduğunu ancak güncel gelişmeler (dijitalleşme, yapay zekâ, kriz yönetimi, liderlik, veri analizi vb.) ve sektörel ihtiyaçlar temelinde güncellenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, kariyer meslek sınavlarında ve istihdam süreçlerinde katkı sağlayan hukuk, iktisat, maliye gibi KPSS’ye yönelik derslerin artırılması isteği dile getirilmiştir. Geleneksel aktarıcı anlatım yerine, interaktif tekniklerin (vaka analizi, grup çalışması, simülasyon) kullanılmasının, uygulamalı derslerin ve zorunlu staj imkanlarının artırılmasının yararlı olacağı dile getirilmiştir. İngilizce dilinde eğitim ve derslerin artırılması ihtiyacı belirtilmiştir. Öğrenci geri bildirimlerinin dikkate alınması, bitirme projelerinin entegrasyonu ve kariyer danışmanlığı hizmetlerinin artırılması talepleri dile getirilmiştir.

Lisansüstü öğrenciler, eğitimin akademik gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Bunun yanında özellikle tez sürecinde özgün ve araştırmaya değer bir konu belirlemede zorlandıklarını, araştırma yöntemleri derslerinin beklentilerini karşılamadığını, akademik çevreye uyum sağlama, motivasyonlarını sürdürme ve stres yönetimi konusunda çeşitli problemler yaşadıklarını, akademik kariyer hedefleri doğrultusunda uygun bir kadro bulmakta önemli güçlüklerle karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Ders içeriklerinin araştırma, tez yazımı ve uygulamalı analize yönelik güncellenmesi (analiz programları, yapay zekâ entegrasyonu), daha iyi akademik ve kariyer danışmanlık hizmetleri sunulması, tez sürecine yönelik desteklerin (atölyeler, kurum işbirlikleri vb.) artırılması, programlara adaptasyon için oryantasyon programları düzenlenmesi, akademik yazım, etik ve metodoloji seminerleri düzenlenmesi, bireysel ve akademik entelektüel gelişimi destekleyici dersler öngörülmesi talepleri dile getirilmiştir.

Üç çalıştay birlikte değerlendirildiğinde, bazı önemli ortak noktalar, saptamalar ve öneriler öne çıkmaktadır. Bunlardan belli başlıları şöyle sıralanabilir:

1. Lisans eğitiminde bilimsel ve düşünsel derinliğin korunması koşuluyla hayata ve alana yönelik programların duyarlı ve hazırlıklı olması gerektiği dile getirilmiştir.
2. Lisansüstü eğitimde araştırma yöntemleri ve etiği dersi ile alan araştırmasına dayalı tez çalışmalarına öncelik verilmesi, tez izleme komitelerinin işlevselleştirilmesi, tezlerden yayın yapmanın ve

eleştirel düşünmenin teşvik edilmesi gibi talepler dile getirilmiştir.

3. İstihdam edilebilirliği ve derslere öğrenci ilgisini artırabilmek, öğrencilere yeni nesil beceriler kazandırabilmek ve eğitimin kalitesini yükseltmek için kariyer planlaması, kamu politikası, afet yönetimi, veri analizi, dijital kamu yönetimi ve yapay zekâ gibi güncel konulardaki derslerle müfredatların güncellenmesi ihtiyacı dile getirilmiştir.
4. Geleneksel aktarıcı anlatım yerine, interaktif öğretim tekniklerinin ve simülasyona dayalı uygulamalı derslerin kullanılması, sertifikasyon, staj ve sosyal sorumluluk uygulamalarının yaygınlaştırılması önerilmiştir.
5. kontenjanların azal(tıl)masıyla eğitimde kalite ve akreditasyon çalışmalarına hız verilmesinin gerekli ve önemli olduğu ifade edilmiştir.
6. İngilizce dil eğitiminin öneminin altı çizilerek, hazırlık sınıfı uygulaması ve ders müfredatına İngilizce verilecek dersler eklenerek desteklenmesi önerilmiştir.
7. Uzaktan öğretimin yaygınlaştığı ve bunun belirli derslerin ve yaz okulu derslerinin yürütülmesinde daha etkin olarak kullanılmasının yararlı olacağı, esneklik ve ek kaynak sağlama gibi avantajları sunabileceği belirtilmiştir.

II. SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÇALIŞTAYI **TARTIŞMA ATÖLYELERİ ÖZET SONUÇLARI**

GRUP I

LİSANS EĞİTİMİ VE DERS MÜFREDATLARI ATÖLYESİ

ÖZET TARTIŞMA SONUÇLARI

- Çalıştayda, müfredatın güncellenmesi ve ders içeriklerinin toplumsal ihtiyaçlara daha duyarlı hale getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Katılımcılar, mevcut bazı temel derslerin günümüz koşullarıyla uyumsuz hale geldiğini belirtirken, buna karşılık göç, afet yönetimi, iklim değişikliği, veri analizi gibi çağdaş toplumsal sorunlarla doğrudan ilişkili derslerin hâlâ seçmeli statüsünde kalmasının eleştirildiğini dile getirmiştir. Bu durumun, öğrencilerin toplumsal gerçekliklere temas eden konularda yeterli donanımına ulaşmalarını engellediği ifade edilmiştir. Akademisyenler, müfredatın güncellenmesinde yalnızca geleneksel akademik içeriklere değil, aynı zamanda çağın getirdiği yeni problem alanlarına odaklanması gerektiğini savunmuştur. Bu doğrultuda, “Siyaset Psikolojisi”, “Kamu Politikası Analizi”, “Akıllı Şehirler” gibi yeni ders başlıklarının müfredata eklenmesi ve bu içeriklerin zorunlu ders kapsamına alınarak öğrencilere temel bilgi donanımı kazandırması gerektiği ifade edilmiştir.
- Uygulamalı eğitim, staj ve iş başında öğrenme modelleri başlığı altında yapılan tartışmalarda, mevcut staj uygulamalarının gönüllülük esasına dayanmasının öğrencilerin pratik beceri kazanımı açısından yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılar, özellikle kamu kurumları dışında sivil toplum kuruluşları ve özel sektörle de iş birliği yapılarak staj alanlarının genişletilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bazı fakültelerin stajı zorunlu hale getirdiği, bazılarının ise “iş başı eğitimi” modeliyle öğrencileri doğrudan kurumlara yönlendirdiği belirtilmiş; bu yöntemlerin sahaya yönelik alanlarda, örneğin afet yönetimi, sosyal hizmetler ve yerel yönetimler gibi konularda daha etkili olduğu görüşü dile getirilmiştir. Özellikle büyük

şehirlerde öğrencilerin kurumlara erişim konusunda yaşadığı zorluklara dikkat çekilmiş, bu sorunun çözümü için üniversitelerin ve kamu kurumlarının daha yapılandırılmış bir iş birliği kurması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca stajın, lisans bitirme tezi yerine geçip geçemeyeceği sorusu da gündeme getirilerek uygulamalı eğitimin değerlendirme süreçlerine nasıl entegre edileceği tartışılmıştır.

- Araştırma kültürü ve TÜBİTAK 2209-A projeleri başlığı altında yapılan değerlendirmelerde, lisans düzeyinde öğrencilerin araştırmaya yönlendirilmesinin hem akademik gelişimleri hem de özgün bilgi üretimi açısından büyük önem taşıdığı vurgulanmıştır. Katılımcılar, TÜBİTAK 2209-A programının bu amaca hizmet eden etkili bir araç olduğunu belirtmiş ve bu tür projelerin öğrencilerde bilimsel merakı teşvik ettiğini, araştırma refleksi geliştirdiğini ve akademik kariyere yönelimi artırdığını ifade etmiştir. Bu bağlamda, araştırma odaklı derslerin artırılması, öğrencilere proje yazma ve yürütme süreçlerinde mentorluk sağlanması ve bu programın tüm SBKY bölümlerinde daha yaygın hale getirilmesi gerektiği dile getirilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin yalnızca kuramsal bilgiyle değil, aynı zamanda araştırma tasarımı, veri toplama ve analiz becerileriyle donatılmasının, onları hem akademiye hem de profesyonel yaşama daha güçlü hazırlayacağı belirtilmiştir.
- Göç, entegrasyon ve toplumsal sorunlara duyarlılık başlığı altında yapılan tartışmalarda, bu konuların hem küresel hem de yerel düzeyde SBKY alanını doğrudan etkilediği ve bu nedenle lisans düzeyinde daha fazla yer alması gerektiği vurgulanmıştır. Katılımcılar, göç yönetimi, iklim değişikliği, afet riski ve entegrasyon gibi

meselerin lisansüstü düzeyde işlendiğini, ancak bu konuların temellerinin lisans eğitiminde atılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu kapsamda, toplumsal sorunlara duyarlılık kazandıran derslerin müfredata dahil edilmesi gerektiği, hatta bazı derslerin seçmeli olmaktan çıkarılıp zorunlu hale getirilmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, bu tür içeriklerin kamu politikalarıyla ilişkilendirilmesi, öğrencilerin çözüm odaklı düşünme becerilerini geliştireceği gibi, saha temelli öğrenme süreçlerini de güçlendirecektir. Dijital erişim imkânlarının dikkate alınarak, öğrencilerin kolayca ulaşabileceği ve mobil cihazlar üzerinden takip edebileceği müfredatların oluşturulması da öneriler arasında yer almıştır.

- KPSS odaklılık ve akademik kimlik dengesi başlığı altında yürütülen tartışmalarda, öğrencilerin KPSS'ye yönelik taleplerinin, üniversitelerin bilimsel ve eleştirel düşünce geliştirme misyonuyla zaman zaman çeliştiği dile getirilmiştir. Katılımcılar, özellikle bazı derslerin (örneğin Anayasa Hukuku) KPSS için stratejik önem taşıdığını belirtmiş, ancak üniversitelerin birer sınav hazırlık merkezi değil, bilgi üretimi ve yorumlama kabiliyeti kazandıran kurumlar olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda, KPSS odaklı taleplerin tamamen göz ardı edilmesinin öğrenci beklentilerini karşılamada yetersiz kalacağı, ancak bu taleplerin müfredatın bütününe belirlemesine de izin verilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu nedenle, öğrencilerin kariyer hedeflerini destekleyecek biçimde bazı içeriklerin güncellenmesi, ancak bunun bilimsel kimliğe zarar vermeden, akademik özgünlük ve düşünsel derinlikten ödün verilmeden dengeli bir şekilde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.
- Dijitalleşme ve teknoloji temelli eğitim başlığında yapılan değerlendirmelerde, çağın gerekliliklerine uygun olarak SBKY lisans programlarında dijital becerilere dayalı içeriklerin artırılması gerektiği

vurgulanmıştır. Katılımcılar, özellikle yapay zekâ, dijital kamu yönetimi, veri bilimi ve akıllı şehirler gibi konuların hem toplumsal hem de yönetsel süreçlerde giderek daha belirleyici hale geldiğini belirtmiş, bu nedenle bu tür derslerin müfredata entegre edilmesinin kaçınılmaz olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, dijital okuryazarlığın yalnızca bir teknik yeterlilik değil, aynı zamanda eleştirel düşünmeyi ve teknolojik farkındalığı geliştiren bir eğitim bileşeni olduğu dile getirilmiştir. Bazı bölümlerde bu içeriklerin modüler ya da seçmeli dersler şeklinde başarıyla uygulandığı ifade edilmiş ve bu uygulamaların yaygınlaştırılması önerilmiştir. Dijital katılım araçları, çevrim içi içerikler, yapay zekâ destekli ölçme-değerlendirme sistemleri ve öğrencilere mobil cihazları üzerinden erişebilecekleri esnek müfredatlar oluşturulması da öneriler arasında yer almıştır. Eğitimde teknolojik dönüşümün, SBKY disiplininin hem öğretim yöntemlerini hem de öğrenci ilgisini yeniden şekillendirdiği ortak bir görüş olarak öne çıkmıştır.

- Ders kitapları, kaynak erişimi ve yayın eksikliği başlığı altında yapılan değerlendirmelerde hem Türkçe hem de İngilizce akademik kaynakların yetersizliği ciddi bir sorun olarak öne çıkmıştır. Katılımcılar, özellikle kamu yönetimi ve Türk kamu yönetimi gibi temel alanlarda nitelikli ve güncel ders kitaplarına ulaşmanın zor olduğunu vurgulamış, yeni nesil akademisyenlerin ders kitabı yazma konusunda yeterince istekli olmamalarının bu eksikliği derinleştirdiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, mevcut kitapların çoğunun telif niteliği taşımadığı, içeriğinin güncellikten uzak olduğu ve bazı alanlarda (örneğin göç, yaşlılık, dijitalleşme vb.) kitap boşluklarının bulunduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, ders kitabı üretiminin teşvik edilmesi gerektiği hem içerik kalitesi hem de yayınevi desteği bakımından akademisyenlere daha fazla kaynak ve destek sağlanmasının zorunlu olduğu dile getirilmiştir. Uluslararası literatüre erişimin

artırılması, yabancı dilde kaynakların çeşitlendirilmesi ve öğrencilerin nitelikli materyallere kolayca ulaşabilmesini sağlayacak açık kaynak platformlarının geliştirilmesi de çözüm önerileri arasında yer almıştır.

- Öğrenci motivasyonu, katılımı ve eğitici nitelikleri başlığı çerçevesinde yapılan tartışmalarda, öğrencilerin ders seçiminde geçme kolaylığı, dersin işlevselliği ve keyifli bir öğrenme süreci gibi üç temel kriteri dikkate aldıkları vurgulanmıştır. Bu bağlamda, öğretim üyelerinin anlatım tarzları, öğrenciyle kurdukları iletişim ve teknolojiyi etkin kullanma becerileri dersin verimliliği açısından belirleyici unsurlar arasında gösterilmiştir. Katılımcılar, öğretim elemanlarının dijital araçlara ve yapay zekâ temelli uygulamalara daha fazla entegre olması gerektiğini, bunun hem öğrencilerin derse ilgisini artıracığını hem de eğitim kalitesini yükselteceğini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda, yeni kuşakların dikkat süresinin ve öğrenme biçimlerinin farklılaştığı; bu nedenle geleneksel anlatım yöntemlerinin yanında etkileşimli ve yenilikçi tekniklerin kullanılması gerektiği dile getirilmiştir. Öğrenci katılımını artırmak için dijital yoklama sistemleri, mobil uyumlu içerikler ve canlı geri bildirim araçlarının kullanılması önerilmiş; böylece SBKY eğitiminin daha kapsayıcı, erişilebilir ve motive edici hale gelebileceği belirtilmiştir.

- Yabancı öğrenci kontenjanı ve eğitimde verimlilik başlığı altında yapılan değerlendirmelerde, son yıllarda özellikle küçük üniversitelerde yabancı öğrenci kontenjanlarının senato kararlarıyla hızla artırıldığı, ancak bu artışın dil yeterliliği ve uyum sorunlarını da beraberinde getirdiği vurgulanmıştır. Katılımcılar, Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere farklı ülkelerden gelen öğrencilerin Türkçe dil düzeylerinin genellikle yetersiz olduğunu ve bu durumun hem öğrencinin başarısını hem de sınıf içi iletişimi olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle, hazırlık programlarının güçlendirilmesi, dil eğitiminin daha etkin hale getirilmesi ve uyum derslerinin zorunlu olarak verilmesi gerektiği önerilmiştir. Ayrıca, kontenjan artışlarının yalnızca niceliksel değil, niteliksel kriterler doğrultusunda planlanmasının önemine dikkat çekilmiş; öğrenci almamanın değil, çözüm üretmenin esas olması gerektiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, yabancı öğrencilere yönelik çok dilli eğitim içeriklerinin geliştirilmesi, öğretim üyelerinin bu alanda desteklenmesi ve dijital materyallerle desteklenen esnek öğrenme ortamlarının oluşturulması önerilmiştir. Bu sayede, hem yabancı öğrencilerin başarı düzeyleri artırılabilir hem de genel eğitim ortamının kalitesi korunabilir.

GRUP II

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM VE DERS MÜFREDATLARI ATÖLYESİ

ÖZET TARTIŞMA SONUÇLARI

- Lisansüstü programların niteliğinin artırılması gerektiği vurgulanmış; bu kapsamda, akademik derinliği olan, araştırmaya dayalı ve eleştirel düşünme becerilerini geliştiren bir eğitim anlayışının benimsenmesi gerektiği belirtilmiştir. Programların uluslararası standartlarla uyumlu hâle getirilmesi de önemli bir hedef olarak ortaya konmuştur.
- Mevcut ders müfredatlarının çağın gereklerine uygun olarak güncellenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Disiplinlerarası bakış açılarını yansıtan, uygulamaya dönük ve sektörel ihtiyaçlara yanıt verebilecek ders içeriklerinin müfredata entegre edilmesi önerilmiştir. Ayrıca yeni nesil becerilere odaklanan derslerin geliştirilmesine dikkat çekilmiştir.
- Öğrenci ile danışman arasındaki ilişki ve iletişimin niteliği, lisansüstü eğitimin başarısını doğrudan etkileyen bir unsur olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda, danışmanlık sisteminin daha yapılandırılmış, takip edilebilir ve öğrenciye rehberlik eden bir yapıya kavuşturulması gerektiği dile getirilmiştir.
- Lisansüstü öğrencilerin araştırma yapmaya yönlendirilmesi ve bilimsel yayın üretmeleri konusunda desteklenmeleri gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin araştırma projelerine aktif katılımı teşvik edilmeli, akademik üretkenlik ödüllendirilmeli ve yayın yapma süreçlerine erişimleri kolaylaştırılmalıdır.
- Doktora yeterlilik sınavlarının içeriği ve değerlendirme biçimleri yeniden değerlendirilmelidir. Bu sınavların objektif, ölçülebilir ve şeffaf kriterlere dayalı bir şekilde gerçekleştirilmesi, öğrencilerin bilgi düzeyini ve akademik yeterliliğini adil şekilde ölçebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.
- Tez yazım ve değerlendirme süreçlerinin daha sistematik, izlenebilir ve geri bildirim odaklı bir yapıya kavuşturulması gerektiği belirtilmiştir. Tez izleme komitelerinin etkin çalışması sağlanmalı ve öğrencilerin araştırma süreçlerinde düzenli destek almaları temin edilmelidir.
- Lisansüstü eğitimde uluslararasılaşmanın artırılması için öğrenci ve öğretim üyesi değişim programlarının yaygınlaştırılması, çift diploma ve ortak yüksek lisans/doktora programlarının oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin yabancı dil yeterliliklerinin artırılması, bu sürecin başarıyla yürütülmesinde önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır.
- Lisansüstü öğrencilerin eğitim ve araştırma süreçlerinde karşılaştıkları maddi engellerin azaltılması adına burs olanaklarının genişletilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Araştırma projelerine katılımı kolaylaştıracak ek desteklerin ve kaynakların sunulması, öğrencilerin akademik gelişimine katkı sağlayacaktır.

GRUP III

BÖLÜM YAPILARI VE EĞİTİM YÖNTEMLERİ ATÖLYESİ

ÖZET TARTIŞMA SONUÇLARI

- Devlet ve vakıf üniversiteleri arasında, özellikle fakülte yapılanmaları, akademik özgürlükler, yönetim anlayışları ve sektörle ilişkiler bakımından önemli farklılıklar olduğu vurgulanmıştır. Vakıf üniversiteleri, daha esnek yönetim yapıları sayesinde hızlı karar alma ve dış paydaşlarla iş birliği geliştirme konusunda avantajlı bir konuma sahiptir. Ayrıca, zorunlu staj uygulamaları ve sektörel iş birliklerinin daha organize ve yaygın biçimde yürütülmesi, vakıf üniversitelerini mezun istihdamında daha güçlü kılmaktadır. Öte yandan, devlet üniversitelerinin akademik derinlik ve bilimsel çalışmalara zaman ayırabilme bakımından daha elverişli bir yapı sunduğu ifade edilmiştir. Bu farkların, öğretim elemanlarının ders içeriklerini ve yöntemlerini belirlemede ne denli özerk olduklarını da etkilediği belirtilmiştir.
- Katılımcılar tarafından günümüz öğrencilerinin dikkat sürelerinin azaldığı, öğrenmeye yönelik ilgilerinin düştüğü ve daha çok pragmatik hedeflere (örneğin iş bulma, sınav başarısı gibi) yöneldikleri sıklıkla dile getirilmiştir. Sosyal medya, ekonomik kaygılar ve şehir yaşamının sunduğu dikkat dağınık unsurlar, öğrencilerin sınıf içi performanslarını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımını teşvik edecek, onları sorumluluk almaya yönlendirecek yöntemlere ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin sadece bilgi tüketicisi değil, aynı zamanda bilgi üreticisi olmalarının desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Geleneksel ders anlatımı (monolog, slayt okuma, yüzeysel değerlendirme) yöntemlerinin etkisini yitirdiği ve öğrencinin ilgisini canlı tutmakta yetersiz kaldığı birçok katılımcı tarafından ifade edil-

miştir. Bu bağlamda önerilen alternatif yöntemler arasında; interaktif sunumlar, oyunlaştırma araçları, dijital anketler, grup tartışmaları, saha çalışmaları, film ve belgesel analizi gibi görsel destekli içerikler öne çıkmıştır. Katılımcılar ayrıca, öğrencinin yalnızca derste değil ders dışında da öğrenme sürecine devam edebilmesini sağlamak için dijital platformlarda forumlar, tartışma grupları ve ödev sistemlerinin kullanılmasının faydalı olacağını belirtmişlerdir.

- Çalıştayda sıklıkla gündeme gelen bir diğer başlık ise dijitalleşme ve yapay zekânın SBKY eğitimine etkisidir. Dijital araçların ders anlatımında ve ölçme-değerlendirme süreçlerinde kolaylık sağladığı, öğrencilerin ilgisini çektiği ve zamandan tasarruf sağladığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte, yapay zekânın ödev ve tezlerde etik dışı kullanımı, intihal riski ve yaratıcılığın azalması gibi sorunlar da dile getirilmiştir. Bu nedenle, yapay zekâ araçlarının öğretim amaçlı kullanımı desteklenirken; değerlendirme süreçlerinde denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.
- Uluslararasılaşma sürecinin temel unsurlarından biri olan yabancı dil eğitimi konusunda önemli eksiklikler olduğu vurgulanmıştır. Devlet üniversitelerinde hazırlık sınıfının isteğe bağlı olması, Erasmus+ gibi değişim programlarına katılımı sınırlandırmaktadır. Katılımcıların çoğu, hazırlık sınıfının zorunlu hale getirilmesi ve müfredatın en azından bir kısmının İngilizce sunulması gerektiğini ifade etmiştir. Yaz okullarının verimliliği ise tartışmalı bulunmuş; öğrencilerin bu dönemi daha çok “kolay geçiş yolu” olarak gördüğü ve başka üniversitelerden alınan derslerin bölüm içi koordinasyonu zayıflatığı belirtilmiştir. Bu nedenle yaz

dönemlerinin staj, saha uygulamaları ve sosyal sorumluluk projeleri ile değerlendirilmesi önerilmiştir.

- Yüksek lisans ve doktora programlarına olan ilginin giderek azaldığı; bunun temel nedenlerinden birinin akademisyenliğin cazibesini kaybetmesi olduğu dile getirilmiştir. Uzaktan eğitim programlarının yüksek ücretleri ve dijital altyapı eksiklikleri, özellikle devlet üniversitelerinde bu alandaki gelişimi sınırlandırmaktadır. Katılımcılar, lisansüstü eğitim süreçlerinde adayların farklı üniversitelerde eğitim almasının ve farklı akademik yaklaşımlarla tanışmasının hem bireysel gelişim hem de akademik topluluğun niteliği açısından önemli olduğunu vurgulamışlardır.

- Öğretim elemanları arasındaki uyum ve destekleyici iletişim biçimlerinin, kurum kültürünün oluşmasında belirleyici olduğu ifade edilmiştir. Kurum içi ilişkilerin olumlu olması, öğrencilerin akademik süreçlere katılımını artırmakta ve öğrenme motivasyonlarını desteklemektedir. Ayrıca, öğrenci kulüplerinin bilimsel, kültürel ve sosyal faaliyetlerde aktif olması, öğrencilerin özgüven ve sorumluluk duygusunun gelişmesine katkı sağlamaktadır. Katılımcılar, SBKY bölümlerine özgü öğrenci topluluklarının kurulmasını ve desteklenmesini önermiştir.

GRUP IV

SEKTÖRLE İLİŞKİLER VE STAJ ATÖLYESİ

ÖZET TARTIŞMA SONUÇLARI

- Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi mezunlarının istihdam alanlarının giderek daraldığı, bu durumun açık öğretim ve ikinci öğretim programlarının sınırlandırılmasıyla daha da derinleştiği ifade edilmiştir. Oysa kamu yönetimi, toplumsal yaşamın birçok alanına dokunan, bütüncül bir perspektif sunan bir disiplindir. Eğitim, sağlık, sosyal hizmetler gibi kamu hizmeti üreten alanlarda kamu yönetimi mezunlarının daha aktif rol alması gerektiği vurgulanmıştır. Bu nedenle, istihdamın yalnızca dar alanlarla sınırlı tutulmaması, çeşitlendirilmesi ve disiplinin farklı sektörlerle yayılması gerektiği önerilmiştir.
- Günümüzde ekonomik, teknolojik ve toplumsal dönüşümler iş gücü piyasasını hızla değiştirmekte ve bu değişim, kamu yönetimi eğitiminin içeriğine de yansıtılmalıdır. Mezunların güncel talepler doğrultusunda istihdam edilebilmesi için müfredatların esnek, yenilikçi ve sektörel ihtiyaçlara duyarlı şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Temel derslerin yanı sıra güncel gelişmeleri yansıtan içeriklerin de eğitim sürecine entegre edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Staj uygulamalarının gönüllülüğe dayalı olması nedeniyle etkinliklerinin azaldığı ifade edilmiştir. Stajların öğrenciler için sahaya ilk temas noktası ve mesleki deneyim kazanma fırsatı olduğu vurgulanmış; bu nedenle stajların zorunlu hâle getirilmesi, içeriklerinin denetlenmesi ve niteliğinin artırılması gerektiği dile getirilmiştir. Öğrencilerin, üniversitelerin denetiminden geçen ve donanımlı kurumlarda staj yapmaları sağlanmalı; ayrıca bu süreçte danışmanlık hizmetleri sunulmalıdır. Akademik kadro arasında stajın önemi konusunda görüş birliği sağlanarak, öğrencilerin bu süreci daha ve-

rimli geçirmelerine yardımcı olunmalıdır.

- Kamu yönetimi eğitiminin yalnızca teorik ve entelektüel bilgi sunan bir yapıda kalması gerektiği, yoksa öğrencileri doğrudan sınavlara ve mesleki hayata mı hazırlaması gerektiği konusu çalıştayda tartışılmıştır. Farklı görüşler bulunmakla birlikte, ideal olanın bu iki yaklaşım arasında dengeli bir yapı kurulması olduğu vurgulanmıştır. Seçmeli ders havuzuna sınavlara yönelik içerikler eklenmesi, aynı zamanda öğrencilerin düşünsel gelişimini sağlayacak derslere de yer verilmesi önerilmiştir. Öğrencilerin ALES, YDS gibi sınavlara lisans sürecinde hazırlanmasına da destek verilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Öğrencilerin üniversite yaşamları boyunca gerçekleştirdikleri sosyal, kültürel ve gönüllülük faaliyetlerinin belgelenmesini sağlayan “sosyal transkript” uygulamasının tüm üniversitelerde sistematik bir şekilde uygulanması önerilmiştir. Bu belge sayesinde öğrenciler sadece akademik başarılarıyla değil, sosyal becerileriyle de değerlendirilerek iş başvurularında daha güçlü bir profil sunabileceklerdir. Dijital olarak erişilebilir ve mezuniyet belgesiyle entegre bir yapıya sahip olması, uygulamanın yaygın etkisini artıracaktır.
- Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü öğrencilerinin, iş gücü piyasasında öne çıkabilmeleri için yalnızca teorik bilgiyle değil, tamamlayıcı mikro becerilerle donatılması gerekmektedir. Proje yönetimi, kamu ihale mevzuatı, bütçe okuryazarlığı, topluluk önünde konuşma, kriz yönetimi, protokol kuralları, dijital içerik üretimi ve yapay zekâ araçlarını kullanma gibi alanlarda sertifikasyon programlarının sunulması gerektiği vurgulanmıştır. Bu eğitimlerin kurumsal bir yapıya ka-

vuşması ve üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri aracılığıyla sunulması önerilmiştir.

- Küresel ölçekte dijitalleşme, sürdürülebilir kalkınma, yeşil ekonomi ve esnek çalışma biçimleri gibi gelişmeler, yeni iş alanlarını ortaya çıkarmaktadır. Üniversitelerin bu dönüşümü yakından takip etmesi, müfredatlarını bu doğrultuda güncellemesi ve öğrencileri bu yeni alanlara hazırlaması gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin gelecekte karşılaşacakları mesleklere dair farkındalık kazanmaları sağlanmalıdır.
- Kamu yönetimi eğitimi yalnızca kamuya değil, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik de mezunlar yetiştirebilecek şekilde kurgulanmalıdır. Bu bağlamda girişimcilik, proje geliştirme ve sosyal etki yaratma gibi beceriler müfredata dahil edilmelidir. Mezunların farklı alanlarda istihdam edilebilirliği artırılmalıdır.
- Çalıştayda, mezunlarla düzenli iletişim kurulmasının öğrencilerin motivasyonunu artırdığı ve yön bulmalarına katkı sağladığı ifade edilmiştir. Mezunların sınıf bazında mentörlük yapmaları, kariyer günleri ve mezun buluşmaları düzenlenmesi önerilmiştir. Mezun başarı hikâyeleriyle yeni öğrencilerin yönlendirilmesi, bölümün görünürlüğünü de artıracaktır. Kişisel verilerin korunmasına dair yasal engeller göz önünde bulundurularak alternatif yollarla iletişim sürdürülmelidir.

- Kurumlarla kurulan iş birliklerinin kişisel ilişkilerle sınırlı kaldığı; bunun yerine kurumsal düzeyde, sürdürülebilir iş birliği protokollerinin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Üniversite-sektör danışma kurulları aktif hâle getirilerek, öğrencilerin daha fazla kurumla etkileşime geçmesi sağlanmalıdır.
- SBKY bölümlerinde verilen teorik bilgilerin, sahada karşılık bulmakta zorlandığına dikkat çekilmiştir. Bu nedenle, müfredatlar uygulamalı derslerle desteklenmeli, kriz yönetimi, kamu karar alma süreçleri gibi konular simülasyonlar yoluyla öğretilmelidir. Bu yaklaşım, öğrencilerin özgüvenini artıracak ve mesleğe daha hazırlıklı girmelerini sağlayacaktır.
- Akademisyenler arasında sektör odaklı eğitim anlayışına dair bakış açılarının farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Bu farklılık, öğrencilere verilen eğitimde tutarsızlıklara yol açabilmektedir. Akademik kadro içinde ortak stratejiler geliştirmek ve iç eğitim programlarıyla vizyon birliği sağlamak önerilmiştir.
- Staj yapan öğrencilerin süreç boyunca yeterince rehberlik alamadığı, akademik danışmanların ilgisinin sınırlı olduğu belirtilmiştir. Öğrencilere staj sürecinde destek verecek birimlerin oluşturulması, kariyer danışmanlığının sistematik bir yapıya kavuşması ve doğru staj yerlerine yönlendirme mekanizmalarının geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

GRUP V

AKREDİTASYON, KALİTE VE ULUSLARARASILAŞMA ATÖLYESİ

ÖZET TARTIŞMA SONUÇLARI

- Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarında kalite ve akreditasyon süreçlerine yeterince odaklanılmadığı ve bu süreçlerde çeşitli yapısal sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Bu sorunların temelinde arz odaklı büyüme stratejisi ve kalite güvence sistemlerinin teknik altyapı ile uygulama mekanizmalarındaki yetersizlikler yer almaktadır.
- Değerlendiricilerin yaklaşım farklılıkları, rehber dokümanlardaki teknik eksiklikler ve sübjektif kriterler nedeniyle standardizasyon sağlanamamaktadır.
- Süreçler, akademisyenlere aşırı iş yükü getirmekte ve sürdürülebilirlik açısından endişe yaratmaktadır.
- Kalite kavramı yalnızca teknik ve sayısal verilerle sınırlı görülmemeli; “yapılan işi iyi yapma, nasıl daha iyi yapılır diye düşünme” felsefesiyle ele alınmalıdır. Kalite güvence süreçleri, sadece formel gerekliliklerin karşılanması değil; kurumsal öğrenme, katılımcılık ve içselleştirilmiş gelişim yaklaşımı olarak değerlendirilmelidir.
- Kalite süreçlerinde paydaş beklentilerinin belirlenmesindeki zorluklar ve bu beklentiler arasındaki denge ihtiyacı öne çıkmaktadır.
- SBKY bölümleri için aşırı kontenjan artışı, öğrenci niteliğinde düşüş ve tercih edilme oranlarında azalma gibi sorunlar ortaya çıkarmaktadır.
- Q1-Q2 yayın eksikliği ve uluslararası sıralamalarda ivme yakalayamama, uluslararası görünürlük açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir.
- Kalite süreçlerinin metriklere indirgenmesi yerine, katılımcılığı artıran, kurumsal aidiyeti destekleyen stratejik yapılara dönüştürülmesi gerekmektedir.
- Sürekli iyileştirme taleplerinin sonuçları beklenmeden uygulanması kurumsal baskı oluşturmakta; süreklilik ile sabır arasında denge kurulması gerekmektedir.
- Yeni nesil eğitim yöntemleri, hesap verebilirlik, öğretim-öğrenim çıktıları ve sosyal bilimlerde özgünlük korunmalıdır.
- Üniversitelerin kurduğu dijital veri toplama sistemlerinin sadece görünürlük amacıyla değil, öğrenci hizmetlerini ve akademik danışmanlığı geliştirme yönünde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.
- Dijital sistemlerin yalnızca kanıt üretmeye indirgenmesi, kalite süreçlerinin mekanikleşmesine ve kurumsal öğrenme kültürünün zayıflamasına yol açmaktadır.
- Her şeyin sayısal karşılığı istenmesi, öğretim üyeleri üzerinde yük oluşturmakta ve nitel değerlendirmelerin görünmez olmasına neden olmaktadır.
- Uluslararasılaşma bazen sadece yabancı öğrenci sayısının artırılması şeklinde niceliksel hedeflerle sınırlı kalmakta, bu da kaliteyi olumsuz etkileyebilmektedir.
- Dil yeterliliği ve akademik seviye gözetilmeden yapılan öğrenci alımları eğitim kalitesini düşürmekte, sınıf yapısını bozmakta ve akademik süreçlerde sorun yaratmaktadır.
- Uluslararası programlar ve değişim faaliyetlerinde teknik ve finansal altyapının rolü kritik olup, kurumsal destekle başının arttığı gözlemlenmiştir.

- Dijital araçlar, tanınırlık, diploma eki uygulamaları ve hareketlilik açısından işlevsel olmakla birlikte, niteliksel içeriği gölgelememelidir.
- Kalite standartları korunmadan yapılan uluslararasılaşma, yükseköğretim sisteme zarar verebilmektedir.
- Bologna süreciyle hedeflenen şeffaflık, öğrenci merkezli eğitim ve yeterlilik temelli program yapıları, kalite güvence sistemleriyle doğrudan ilişkilidir. Ancak

birçok kurumda bu süreçler pedagojik tutarlılık ve öğrenci kazanımları açısından yeterince değerlendirilememektedir.

- Ders içeriklerinin Avrupa Yükseköğretim Alanı yeterlilikleriyle uyumu, öğrenci hareketliliği ve diplomaların tanınırlığı açısından önemlidir.

SBKY ÖĞRENCİ ÇALIŞTAYI

ÖZET SONUÇLARI

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) alanı, toplumsal yaşamın pek çok yönünü etkileyen köklü bir disiplin olarak, teori ve uygulamanın birleştiği bir noktada yer almaktadır. Bu alanda eğitim gören öğrenciler, disiplini ileri taşıyacak fikirleri ve önerileriyle geleceği şekillendirmede kritik bir rol oynamaktadır. İşte bu nedenlerle, SBKY Eğitimi Çalıştayı kapsamında düzenlenen ilk SBKY Eğitimi Öğrenci Çalıştayı büyük bir önem taşımaktadır.

25 Mart 2025 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen bu etkinlik, lisans ve lisansüstü öğrencilerin, eğitim süreçlerine yönelik deneyimlerini paylaşmaları, karşılaştıkları sorunları dile getirmeleri ve çözüm önerilerini sunmaları için kapsayıcı bir platform oluşturdu. Çalıştay, öğrencilerin katkılarıyla mevcut eğitim programlarının geliştirilmesine yönelik önemli adımların atıldığı, aynı zamanda akademik ve mesleki gelişim süreçlerine dair değerli içgörüler kazandıran bir buluşma noktası oldu.

Öğrencilerin bu süreçteki aktif katılımı, SBKY eğitiminde niteliği artırmak, öğretim yöntemlerini geliştirmek ve gelecekteki eğitim politikalarını şekillendirmek adına önemli bir bilgi kaynağı sağladı. Ayrıca, etkinlik kapsamında akademik kadrolar ile öğrenciler arasında güçlenen iletişim ve etkileşim, karşılıklı öğrenme ortamını teşvik etti. Öğrencilerin kendi deneyimlerini paylaşmaları, karşılaştıkları zorlukları ifade etmeleri ve çözüm önerileri geliştirmeleri, SBKY eğitiminde daha kapsayıcı, katılımcı ve öğrenci odaklı bir yaklaşımın benimsenmesine önemli ölçüde katkı sağladı.

SBKY Eğitimi Öğrenci Çalıştayı, öğrencilerin görüş ve önerileriyle alanın gelişimine değerli katkılar sunduğu, verimli bir etkinlik olarak dikkat çekmektedir. Bu çalıştay, geleceğin siyaset bilimcileri ve kamu yöneticilerinin yetişmesine rehberlik edecek bir platform olarak, disiplinin gelişmesine anlamlı bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

LİSANS EĞİTİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Çalıştay kapsamında, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü öğrencileri, lisans eğitim programlarını çeşitli açılardan değerlendirerek önemli tespitlerde bulunmuşlardır. Mevcut müfredatın genel olarak temel dersler açısından yeterli olsa da güncel gelişmeler ve sektörel ihtiyaçlarla uyumlu hale getirilmesi gerektiğine dikkat çekmişlerdir. Çalıştay kapsamında yapılan analiz ve değerlendirmeler, öğrencilerin müfredat, öğretim yöntemleri, dil eğitimi, uygulamalı eğitim imkanları, kariyer planlaması ve eğitim süreçlerinin etkinliği gibi pek çok konuda çok boyutlu bir değerlendirme yaptığını göstermektedir.

SBKY Öğrencileri Çalıştayı'nda, mevcut müfredatın bazı temel dersler açısından yeterli bulunmakla birlikte, çağın gereksinimlerine ve sektörel ihtiyaçlara uyum sağlaması için güncellenmesi gerektiği fikri ağır basmıştır. Katılımcılar, özellikle dijitalleşme, yapay zekâ uygulamaları, veri analizi, çağdaş yönetim teknikleri, politika analizi, kriz yönetimi ve liderlik gibi alanlarda eğitimin önemine dikkat çekmişlerdir. Ayrıca, hukuk derslerinin çeşitlendirilmesi ve ileri düzeyde hukuki bilgi gerektiren konuların müfredata eklenmesi gerektiği sıkça dile getirilmiştir. KPSS ve benzeri merkezi sınavlara hazırlanan öğrenciler ise iktisat, maliye, muhasebe ve idare hukuku gibi derslere daha fazla ağırlık verilmesini talep etmişlerdir.

Öğretim yöntemleri incelendiğinde, geleneksel slayt ve kitap odaklı anlatım yaklaşımlarının yerini, daha etkili olduğu belirtilen interaktif ders işleme yöntemlerine bırakması gerektiği ifade edilmiştir. Vaka analizleri, grup çalışmaları ve simülasyonların öğrenci başarısı ve katılımı açısından daha verimli olduğu vurgulanmıştır. Teorik bilgilerin tek başına yeterli olmadığı ve pratik uygulamalarla desteklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu doğrultuda, uygulamalı derslerin sayısının artırılması ve ders içeriklerinin uygulamalı saha deneyimleri ile zenginleştirilmesi gerektiği dile getirilmiştir.

Dil eğitimi alanında, öğrenciler İngilizce hazırlık eğitiminin kalitesi ve yaygınlığı konusunda eleştirilerde bulunmuş; lisans eğitimi sırasında mesleki İngilizce derslerinin verilmesi, yabancı kaynakları okuma becerisinin kazandırılması ve uluslararası literatüre erişimin sağlanması yönündeki beklentilerini ifade etmişlerdir. Globalleşen dünyada yabancı dil bilgisi, kamu sektöründe bir lüks değil, gereklilik olarak görülmektedir.

Öğrencilerin mesleki gelişiminde uygulamalı eğitim ve staj imkanlarının önemli olduğu vurgulanmıştır. Kamu kurumlarında staj yapmanın mesleki açıdan kritik olduğu, ancak bu fırsatların çoğu zaman isteğe bağlı bırakıldığı ve yeterince teşvik edilmediği belirtilmiştir. Derslerin teori ve pratik dengesinin iyileştirilmesi, staj olanaklarının artırılması ve uygulamalı derslerin zorunlu hale getirilmesi önerilmiştir. Ayrıca, bitirme projeleri veya dönemlik uygulama ödevlerinin öğrencilere analitik ve yaratıcı düşünme becerileri kazandıracağına inanılmaktadır.

Eğitim süreçlerinde öğretim elemanlarının rolü ve öğrenci-öğretim üyesi etkileşimi, eğitim kalitesini artırmada kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Ders planlaması ve değerlendirme süreçlerinde öğrenci geri bildirimlerinin dikkate alınmasının, eğitim süreçlerinin verimliliğini artıracığı ve öğrenci motivasyonuna olumlu katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Öğrenci merkezli ders işleme, öğrencilere bireysel sorumluluk ve aktif katılım fırsatları sunma yönündeki adımların güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Öğrencilerin lisans eğitimine yönelik bu eleştiriler ve önerileri, eğitim politikalarının geliştirilmesi, müfredatların güncellenmesi ve öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi açısından yol gösterici nitelikte olup, bu önerilerin hayata geçirilmesi, öğrencilerin eğitim süreçlerinden daha fazla verim almasına ve mezuniyetin ardından kamu hizmetlerinde daha yetkin bireylerin yetişmesine katkıda bulunacaktır. Bu çerçevede ortaya çıkan öneriler şu şekilde özetlenebilir:

Müfredatın Güncellenmesi ve Ders Çeşitliliğinin Artırılması:

Öğrenciler, mevcut müfredatın teorik ağırlıklı ve klasik derslere dayalı olduğunu belirtmiş; çağdaş gelişmelere ve disiplinin güncel ihtiyaçlarına uygun olarak müfredatın revize edilmesini talep etmişlerdir. Bu kapsamda; dijitalleşme, yapay zekâ uygulamaları, veri analizi, kriz yönetimi, liderlik, kamu politikası analizi ve siyaset psikolojisi gibi derslerin müfredata eklenmesi önerilmektedir.

Hukuk, İktisat ve Maliye Derslerinin Güçlendirilmesi:

Öğrenciler, meslek sınavlarına hazırlık sürecinde ihtiyaç duydukları hukuki ve iktisadi bilgi birikiminin mevcut müfredatta yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda; İdare Hukuku, İdare Usul Hukuku, Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku, Mikro ve Makro İktisat, Maliye, Muhasebe gibi derslerin sayısının artırılması önerilmektedir.

Uygulamalı Derslerin Müfredata Zorunlu Olarak Eklenmesi:

Teorik bilginin uygulamaya dönüştürülmesi bakımından öğrenciler, uygulamalı derslerin sayısının artırılmasını ve bu derslerin müfredatta zorunlu hale getirilmesini talep etmektedir. Bu derslerde; vaka analizleri, saha araştırmaları, simülasyonlar ve proje çalışmaları gibi yöntemlerin kullanılması önerilmektedir.

Staj Uygulamasının Zorunlu Hale Getirilmesi ve Kurumsal İşbirliklerinin Artırılması:

Öğrenciler, kamu kurumlarında staj yapmanın mesleki gelişim ve sektör tanıma açısından önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Staj uygulamalarının zorunlu hale getirilmesi, kamu kurumları ile üniversiteler arasında protokoller yapılması ve staj imkanlarının artırılması gerektiği dile getirilmiştir.

Yabancı Dil ve Mesleki İngilizce Eğitimlerinin Güçlendirilmesi:

Öğrenciler, İngilizce hazırlık eğitimlerinin yetersiz olduğunu belirtmiş ve lisans eğitimi süresince mesleki İngilizce derslerinin verilmesini önermiştir. Uluslararası literatürü takip edebilme ve mesleki rekabet açısından yabancı dil eğitiminin güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Öğretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi ve Öğrenci Katılımının Artırılması:

Öğrenciler, derslerin genel olarak slayt ve kataba bağlı olarak işlendiğini, bunun öğrenmeyi sınırladığını belirtmişlerdir. Bu bağlamda; interaktif öğretim yöntemlerinin, tartışma temelli ders işleme modellerinin, grup çalışmaları ve problem çözmeye dayalı eğitim yaklaşımlarının artırılması önerilmektedir.

Ders İçeriklerinin Güncel ve Pratik Hayata Uyumlu Hale Getirilmesi:

Derslerin güncel gelişmelere uygun olarak yeniden yapılandırılması, uygulama odaklı örnek olaylar ile zenginleştirilmesi ve mesleki hayata yönelik pratik beceriler kazandıracak şekilde revize edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bitirme Projesi veya Dönemlik Uygulama Ödevlerinin Eğitim Sürecine Entegre Edilmesi:

Öğrenciler, lisans eğitimi süresince analiz ve araştırma yapma becerilerini geliştirecek bitirme projeleri veya dönemlik uygulama ödevlerinin verilmesini, bu projelerin mesleki ve akademik gelişim açısından faydalı olacağını belirtmişlerdir.

Eğitim Süreçlerinde Öğrenci Geri Bildiriminin Sistematik Olarak Alınması:

Öğrenciler, ders planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde öğrenci geri bildirimlerinin dikkate alınmasının eğitim sürecinin kalitesini artıracaklarını ifade etmişlerdir. Öğrenci görüşlerinin eğitim politikalarına yansıtılması önerilmektedir.

Kariyer Planlama ve Mesleki Danışmanlık Hizmetlerinin Artırılması:

Öğrenciler, üniversite bünyesinde kariyer planlama, sınav hazırlık desteği, danışmanlık ve meslek tanıtım hizmetlerinin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda; öğrencilerin mesleki gelişimlerini destekleyecek organizasyonlar ve programlar oluşturulması önerilmektedir.

Bu değerlendirmeler, eğitim politikalarının geliştirilmesi, müfredatların güncellenmesi ve öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi noktasında yol gösterici nitelikte olup, lisans eğitim sürecinin daha verimli hale gelmesine katkı sağlayacak unsurlar olarak görülmektedir. Öğrencilerin bu görüşleri hem eğitim kurumlarına hem de politika yapıcılara programların güncellenmesi ve daha etkin bir eğitim modeli geliştirilmesi konusunda önemli ipuçları sunmaktadır.

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Öğrenciler lisansüstü eğitimi, akademik ve kariyer hedefleri doğrultusunda önemli bir adım olarak görmektedirler. Ancak, eğitim sürecinde karşılaşılan çeşitli zorluklar ve deneyimler, bu tercihler üzerinde etkileyici bir rol oynayabilmektedir. Eğitim kalitesinin artırılması ve programların öğrenci ihtiyaçlarına daha fazla uygun hale getirilmesi, tercihleri olumlu yönde etkileyebilir.

Lisansüstü eğitim öğrencilerinin geri bildirimlerine göre, yüksek lisans programları, akademik ve kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle, farklı bakış açıları kazanma, bilgi birikimlerini derinleştirme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme konularında yüksek lisans eğitiminin değerli olduğu vurgulanmıştır. Danışmanlık süreci, bu süreçte kritik bir rol oynamakta ve öğrencilerin akademik başarılarını artırmada önemli bir etken olarak görülmektedir. Öğrencilerin danışmanlarından aldığı rehberlik ve destek, onların eğitim yolculuklarında motivasyonu artırıcı bir unsur olarak belirtilmiştir. Bununla birlikte, öğrenciler çeşit-

li zorluklarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Tez sürecinde özgün konu bulmanın zorluğu, geniş kapsamlı literatür taraması yapmanın ve kamu kurumlarıyla çalışmalarda veri erişimi sağlamanın zaman alıcı ve stresli bir süreç olduğu belirtilmiştir.

Araştırma yöntemleri derslerinin içeriği ve uygulamaya dönük yeterliliği konusunda öğrenciler arasında farklı görüşler bulunmaktadır; bazıları derslerin yeterli olduğunu düşünürken, diğerleri derslerin daha fazla uygulamalı ve analiz odaklı olmasını talep etmektedir. Ayrıca, ders yükünün yönetimi ve lisans ile yüksek lisans programları arasındaki işleyiş farklılıkları, bazı öğrenciler için adaptasyon sorunlarına neden olmaktadır. Bu durum, öğrencilerin programlara uyum sağlamasını zorlaştırmakta ve akademik yük altında stres yaşamalarına yol açmaktadır. Akademik kadro bulma konusundaki zorluklar ve ilanların sınırlı sayıda olması, öğrencilerin akademik motivasyonunu düşüren bir diğer önemli faktör olarak öne çıkmaktadır.

Doktora öğrencileri, derslerin lisans düzeyinden farklılaşarak daha derinlemesine, alana yönelik ve pratik odaklı olmasını beklemektedir. Sosyal bilimlerde kullanılan analiz programlarının müfredata dahil edilmesi, öğrenciler açısından önemli görülmektedir. Yapay zekâ gibi güncel teknolojilerin ders içeriklerine entegre edilmesi, derslerin eğitici ve ilgi çekici hale gelmesine katkı sağlayabilir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin yanı sıra, modern teknikler ve çevrim içi kaynaklarla daha interaktif bir öğrenim deneyimi sağlanması önerilmektedir. Teknolojik gelişmelere uyum sağlamak için derslerde yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi, öğrencilerin beklentileri arasındadır. Öğrenciler, akademik ve profesyonel kariyerlerinde başarı için dil yeterliliğine önem vermektedir. Akademik İngilizce ve ikinci dil öğrenimi, uluslararası alanda etkin iletişim ve iş birliği yapabilmek açısından kritik önem taşımaktadır.

Eğitim süreçlerinin etkinliği konusunda öğrenciler, süreçlerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla düzenli geri bildirim mekanizmalarının kullanılmasını önermektedirler. Bu mekanizmalar, süreçlerin daha verimli ve öğ-

renci odaklı hale getirilmesine yardımcı olabilir. Akademik ve profesyonel kariyer olanaklarının sınırlılığı, öğrenci motivasyonunu olumsuz etkileyen bir faktördür. Kariyer danışmanlık hizmetlerinin genişletilmesi ve mezunlarla ağ kurulmasının, kariyer hedeflerine ulaşmada önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Akademik kadro bulmadaki zorluklar, öğrencilerin motivasyonunu azaltabilmektedir.

Öğrenciler, lisansüstü eğitimin getirdiği akademik yükün üzerlerinde stres yarattığını belirtmektedir. Akademik çalışmaların ve zorunlulukların dengeli bir şekilde planlanması, öğrenci sağlığı ve başarısı açısından önemlidir. Tez yazım süreci, öğrenciler için yoğun bir dönemdir ve bu süreçte karşılaşılan zorluklar, öğrencilerin motivasyonunu olumsuz etkileyebilir. Etik kurul belgelerinin alınmasında yaşanan gecikmeler, araştırma sürecinin aksamasına neden olabilmektedir.

Kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalara daha fazla destek vermesi, öğrencilerin tez sürecini daha verimli ve stressiz geçirmelerini sağlayabilir. Yeterlik dönemi, öğrenciler için önemli bir akademik aşamadır ancak bu dönemin yoğun stresi öğrenciler üzerinde baskı oluşturabilir. Yapılandırılmış rehberlik hizmetleri ve destekleyici mekanizmalar, bu dönemin daha rahat ve verimli geçmesine katkıda bulunabilir. Danışmanlık ilişkileri, öğrencilerin akademik başarıları için kritik bir rol oynamaktadır. Danışmanların yol gösterici, destekleyici ve teşvik edici bir rol üstlenmesi, öğrenci başarısını ve motivasyonunu artırabilir. Etkili bir danışmanlık, öğrenci başarılarının artmasına ve akademik hedeflerine ulaşmalarına katkı sağlar.

Öğrenciler, akademik ve araştırma süreçlerinde ihtiyaç duydukları bilgi kaynaklarına erişim konusunda zaman zaman sıkıntı yaşamaktadır. Güncel kaynaklara ve önemli akademik yayınlara erişimin artırılması, öğrencilerin akademik başarısını ve alandaki gelişmeleri takip etme yeteneğini olumlu yönde etkileyebilir. Güncel yayınları ve alanındaki yenilikleri takip etme imkânı, akademik gelişimi destekleyen önemli bir unsurdur.

Bu kapsamda gerçekleştirilen çalıştay, lisansüstü eğitim süreçlerinde yapılan uygulamaların güçlü yönlerini ortaya koyarken, iyileştirme gerektiren alanları da net bir şekilde belirlemiştir. Öğrencilerin geri bildirimleri, lisansüstü eğitimin hem akademik başarılarına hem de kişisel gelişimlerine olan katkılarını açıkça göstermekte, ancak bu süreçlerde yaşanan zorlukların da dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede ortaya çıkan öneriler şu şekilde özetlenebilir:

Ders İçeriklerinin Yeniden Yapılandırılması:

Ders içerikleri, tez yazım sürecine doğrudan katkı sağlayacak şekilde güncellenmeli, uygulamalı analiz yöntemleri ve nitel/nicel veri analizi programlarının kullanımı derslere entegre edilmelidir.

Öğrenci-Danışman İlişkisinin Güçlendirilmesi:

Öğrenci-danışman iletişimini artıracak mekanizmalar kurulmalı; danışman seçiminde öğrencilerin tercihleri dikkate alınmalıdır. Danışmanların, sadece akademik değil, aynı zamanda psikososyal destek sağlayacak biçimde süreci yönetebilmesi önemlidir.

Tez Sürecine Yönelik Desteklerin Artırılması:

Özgün konu bulma, literatür taraması ve saha çalışması gibi aşamalarda öğrencilere rehberlik edecek atölyeler düzenlenmelidir. Kamu kurumlarıyla iş birlikleri artırılarak erişim ve veri toplama sorunları giderilmelidir.

Adaptasyon ve Bilgilendirme Süreçlerinin İyileştirilmesi:

Ders yükü ve işleyiş farklılıkları konusunda öğrenciler önceden bilgilendirilmeli ve adaptasyon sürecini kolaylaştıracak oryantasyon programları hazırlanmalıdır.

Entelektüel Gelişimin Desteklenmesi:

Ders içerikleri, disiplinler arası ve tartışma odaklı tasarlanarak öğrencilerin entelektüel gelişimini desteklemelidir. Akademik yazım, etik, alıntılama sistemleri ve metodoloji üzerine seminer programları uygulanmalıdır.

Lisansüstü Eğitimin Kapsamının Genişletilmesi:

Lisansüstü eğitimin sadece akademik kariyer hazırlığı olarak değil, bireysel gelişim ve entelektüel olgunlaşmayı da destekleyecek şekilde yapılandırılması sağlanmalıdır.

Önerilerin uygulanması, lisansüstü eğitim kalitesinin artırılmasına, öğrencilerin yaşadığı zorlukların azaltılmasına ve daha donanımlı mezunlar yetiştirilmesine katkı sağlayacaktır. Lisansüstü eğitimin, bireyin hem mesleki hem de entelektüel gelişimini destekleyen bir süreç olarak görülmesi, eğitim deneyimini zenginleştirecektir.